

1. Alexander Kanoldt: Olevano, 1925 lappang

2. Perlrott Csaba Vilmos: Nagybánya, 1920-as évek vége Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

3. Maurice de Vlaminck: Falu, 1912 Art Institute of Chicago, Chicago

135. ► PERLROTT CSABA VILMOS (1880-1955)

Látkép templommal, 1930 körül

Olaj, vászon, 81x65 cm
Jelezve jobbra lent: Perlrott Csaba

Kezdő ár: 5 000 000 Ft / 16 393 EUR
Becsérték: 9 000 000 – 12 000 000 Ft
Estimated value: 29 508 – 39 344 EUR

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

► Perlrott Csaba Vilmos (1880-1955) kiállítás.
Blitz Galéria, Budapest, 1998. április 9. – május 10. katalógus: 26. (tévesen Nagybánya címen)

Az 1920-as évek második felében új korszak kezdődött Perlrott Csaba Vilmos festészetében. A hagyomány és a modernitás szintetizálására törekvő mester úja hidat épít Franciaország és Erdély között. Ingázva Párizs és Nagybánya relációjában új impulzusok egész sora jelenik meg festészetében. Párizsban elsősorban a klasszicizáló kései kubizmus hat művészetére. Azok a francia, korábban fauve mesterek érintik meg, akikkel szinte egy időben fedezte fel a posztimpreszionizmus felszabadító erejét még a század elején. Ők azok, akik az Ecole de Paris laza csoportosulását képezve, a finom dekoratív festőiséget a kubizmus komponálási elveivel párosítva hozzák létre dekoratív, a tiszta formák rendjén alapuló látványfestészetüket. A másik inspirációs forrás Nagybánya, ahol Perlrott újra visszatér a pályakezdet természet közeli, az ember és a táj viszonyára reflektáló szemléletéhez. Akárcsak a Gresham-kör festői számára, a táj és az ember bensőséges, intim viszonya válik legfontosabb témájává, annak ellenére, hogy képein továbbra sem jelenik meg közvetlenül az ember. Festményein azonban rendre ott érezhetjük jelenlétét, a város vagy falu mikroklímájában burkolt, dolgukat végző kezek hétköznapi tevékenységének jegeit. Ez a fajta líraiság meghatározó elemévé válik az 1930-as években Nagybányán, majd Szentendrén készült tájképeinek.

Perlrott szentendrei időszakát megelőzően nemcsak Nagybányán dolgozott, hanem Pest környéki kisebb falvakba is ellátogatható. Erre utalnak azok a tájképei, falurészletei, melyek közül több ismeretes az 1930-as évek elejéről. Közéjük tartozik a *Falusi táj* is, melynek jellegzetes domborzati elemei kizárják, hogy a kép Nagybányán készült volna. Inkább Vác, vagy Szentendre környékére tehető e mű születése. Feltételezhető, hogy Perlrottot épp a festői Duna parti kisvárosba történő kiruccanások, a tájjal való ismerkedés egyik alkalmával ragadhatta meg jellegzetes motívumaival a képen ábrázolt település. A festmény magán viseli a művészre ebben az időben jellemző stílusjegyeket: a Nagybánya természet közeli élményanyagából fakadó líraiságot, amely a kubizmus kiegyensúlyozott kompozíciós elveire visszavezethető letisztult formavilággal párosul. Perlrott bátor kompozíciós sémát alkalmaz a képen. Némiképp visszanyúlva a nagybányai fiatal neósok 1908 körül készült munkáihoz erőteljes rálátásból ábrázolja a látványt. A falurészlet fölött a festmény horizontját magasra emelve, a jellegzetes épületelemek, így például a híd, az emelkedőbe átváltó út, illetve a templom homlokzata kiemelt jelentőséget kap a kép kompozíciója szempontjából. A megemelt horizont lehetőséget ad a festő számára, hogy a jellemző motívumokat szabadabban kezelve a kép belső konstrukciójára koncentrálva, felülírva a valós látványt. A motívumok belső szín- és formaviszonyait felhasználva új képi minőséget teremt, melyre tökéletesen érvényes Perlrott saját megfogalmazása: „nem valami látottak lejegyzését, hanem a motívum lényegét szerettem volna adni a képben”.

Kaszás Gábor

